

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ústí nad Labem rozhodl samosoudcem JUDr. Petrem Černým, Ph.D. v právní věci **žalobce: M. B.**, nar. „X“, bytem „X“, zastoupeného Mgr. Olgou Růžičkovou, advokátkou, sídlem v Teplicích, Josefská 577/10, proti **žalované: České správě sociálního zabezpečení**, se sídlem v Praze 5, ul. Křížová č.p. 25, PSČ 225 08, v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 19.3.2013, č.j. „X“, o starobní důchod,

t a k t o :

- I.** Rozhodnutí České správy sociálního zabezpečení ze dne 19.3.2013, č.j. „X“, a ze dne 31.10.2012, č.j. „X“, se **pro nezákonnost zrušují** a věc se vrací žalované k dalšímu řízení.
- II.** Žalovaná **je povinna** zaplatit žalobci náhradu nákladů v částce 5 623,- Kč do třiceti dnů od právní moci tohoto rozsudku.

O d ů v o d n ě n í :

Žalobce se včas a řádně podanou žalobou domáhal přezkumu zákonnosti napadeného rozhodnutí žalované České správy sociálního zabezpečení ze dne 19.3.2013, č.j. „X“, kterým byly zamítnuty jeho námitky proti rozhodnutí žalované ze dne 31.10.2012, č.j. „X“, jímž mu nebyl přiznán starobní důchod pro nesplnění podmínek ustanovení § 28 a § 74 zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění (dále jen „ZDP“) s odůvodněním, že ke dni dosažení věku 58 let nezískal alespoň 20 let zaměstnání v I.B preferované pracovní kategorii a nárok na starobní důchod při dosažení věku 59 let mu též nevznikl, neboť nebylo prokázáno, že zaměstnání v I.B preferované pracovní kategorii trvalo ke dni 31.12.1992 a důchodového věku 63 let a 2 měsíce podle § 32 ZDP dosud nedosáhl.

V žalobě uvedl, že dne 17.7.2012 podal žádost o přiznání starobního důchodu před dosažením důchodového věku, a to z důvodu výkonu zaměstnání v preferované kategorii

a popsal celý průběh dosavadního řízení. Dále uvedl, že jeho bývalý zaměstnavatel společnost Krušnohorské strojírny, a.s. (dříve Krušnohorské strojírny, n.p.) přiznává, že není schopen dohledat dokumenty, ze kterých plyne, že konkrétně dne 31.12.1992 byl žalobce zařazen do preferované kategorie I.B, neboť archiv zaměstnavatele byl ztracen. Žalovaná bez dalšího odmítla možnost prokázání skutečnosti, že žalobce dne 31.12.1992 vykonával práci v preferované kategorii prostřednictvím svědků. Jednak z důvodu, že svědci se vyjadřují spíše k době trvání zaměstnání, což ovšem není pravda a že prokázat zařazení do preferované kategorie svědeckými výpověďmi údajně nelze, s čímž žalobce rovněž nesouhlasí. K prokázání svých tvrzení tak žalobce navrhl tři konkrétní svědky, přičemž jeden ze svědků byl přímým nadřízeným žalobce a nadto režim zápočtu v rozsahu 2/3 z každého dne do preferované kategorie vyplývá přímo z osobního listu důchodového zabezpečení žalobce. V této souvislosti navrhl žalobce vyslechnout jako svědky V. S., J. D., V. K. a I. Š., dále navrhl důkaz osobním listem důchodového zabezpečení, vyjádřením Krušnohorských strojíren, a.s. a osobní kartou. Z osobního listu důchodového pojištění žalobce jednoznačně plyne, že žalobce v roce 1992 ke dni 31.12.1992 pracoval v preferované kategorii, neboť z listu plyne, že v období od 1.1.1992 do 31.12.1992 (včetně) vykonal 244 dní v preferované I.B kategorii a 122 dní v kategorii II. Jelikož se vždy jednalo o 2/3 z každého dne je oněch 244 dní (2/3 roku) vykázáno pro celé období kalendářního roku 1992, stejně jako je tomu i u zbývajících 1/3 vykonané v kategorii II. v roce 1992. Žalobce dále podrobně odkázal na rozsudek Nejvyššího správního soudu č.j. 6 Ads 141/2011-87, který se dle jeho názoru na jeho případ plně vztahuje. Žalobce má za to, že bylo možno prokázat i zařazení do preferované pracovní kategorie výpověďmi svědků a odkázal na ustanovení § 51 správního řádu. Dle jeho názoru žalovaný požaduje prokázat trvání preferované kategorie konkrétně ke dni 31.12.1992 a zároveň odmítá jakýkoliv jiný důkaz než evidenci zaměstnavatele, ačkoliv ví, že zaměstnavatel doznává, že evidenci ztratil.

Žalovaná v písemném vyjádření odkázala na odůvodnění svého rozhodnutí a poukázala na ustanovení § 74 ZDP, ustanovení § 21 zákona č. 100/1988 Sb., o sociálním zabezpečení, ve znění účinném do 31.12.1995 (dále jen „SocZab“), dále na ustanovení § 174 zákona č. 235/1992 Sb. (správně SocZab – pozn. soudu) a uvedla, že s ohledem na uvedená ustanovení žalobci nárok na starobní důchod v 58 letech věku nevznikl, neboť nezískal 20 let zaměstnání v preferované kategorii I.B a nevznikl mu ani v 59 letech věku, neboť neprokázal odpovídajícím způsobem, že jeho zaměstnání v uvedené preferované kategorii trvalo ke dni 31.12.1992. Z tohoto důvodu nemohla žalovaná postupovat jinak, než žádost o starobní důchod zamítnout, neboť nebyly splněny stanovené podmínky pro přiznání důchodu.

V replice žalobce poukázal na to, že žalovaná nesprávně odkázala na ustanovení § 174 zákona č. 235/1992 Sb., které neexistuje a jedná se o ustanovení § 174 SocZab, které navíc nebylo žalovanou citováno úplně. Dále žalobce setrval na svých dosavadních stanoviscích a znovu odkázal na rozsudek Nejvyššího správního soudu č.j. 6 Ads 141/2011-87.

Při jednání soudu právní zástupkyně žalobce odkázala v plném rozsahu na žalobu a podanou repliku a navrhla zrušení žalobou napadeného rozhodnutí a vrácení věci k dalšímu řízení.

Pověřená pracovnice žalované při tomtéž jednání odkázala na vyjádření žalované a navrhla žalobu zamítnout.

Napadené rozhodnutí soud přezkoumával podle části třetí dílu prvního hlavy druhé zák. č. 150/2002 Sb. soudního řádu správního (dále jen „s.ř.s.“), která vychází z dispoziční zásady vyjádřené v ustanoveních § 71 odst. 1 písm. c), písm. d), odst. 2 věty druhé a třetí a § 75 odst. 2 věty první tohoto zákona. Z této zásady vyplývá, že soud přezkoumává zákonnost napadeného rozhodnutí, a to pouze v rozsahu, který žalobce uplatnil v žalobě nebo během dvouměsíční lhůty po oznámení rozhodnutí dle § 72 odst. 1 věty první s.ř.s. Povinností žalobce je proto tvrdit, že správní rozhodnutí nebo jeho část odporuje konkrétnímu zákonnému ustanovení a toto tvrzení zdůvodnit. Nad rámec žalobních námitek musí soud přihlídnout toliko k vadám napadeného rozhodnutí, k nimž je nutno přihlížet bez návrhu nebo které vyvolávají nicotnost napadeného rozhodnutí podle § 76 odst. 2 s.ř.s. Takové nedostatky však v projednávané věci nebyly zjištěny.

Po přezkoumání skutkového a právního stavu a provedeném ústním jednání dospěl soud k závěru, že žaloba je důvodná.

Soud konstatuje, že je mezi stranami sporné, zda byla splněna podmínka pro přiznání starobního důchodu spočívající v tom, zda zaměstnání I. pracovní kategorie trvalo u žalobce i ke dni 31.12.1992. Dle žalobou napadeného rozhodnutí nelze učinit spolehlivý závěr o tom, že na straně žalobce jsou splněny podmínky ustanovení § 174 odst. 2 SocZab s tím, že již žalovaná vyčerpala všechny možnosti k jasnému prokázání trvání zaměstnání žalobce zařazeného do I.B pracovní kategorie ke dni 31.12.1992 (str. 5 žalobou napadeného rozhodnutí).

Podle § 174 odst. 2 SocZab podmínkou vzniku nároku na starobní důchod podle odstavce 1 je, že zaměstnání I. pracovní kategorie nebo služba I. nebo II. kategorie funkcí trvaly ke dni 31. prosince 1992; za zaměstnání se pro tyto účely považují i náhradní doby a doby uvedené v § 5 odst. 1 a v § 6 odst. 1 nařízení vlády Československé socialistické republiky č. 117/1988 Sb.

Z evidenčního listu důchodového zabezpečení ze dne 21.5.1997 vystaveného společností Krušnohorské strojírny, a.s. založeného ve správním spise soud zjistil, že v roce 1992 odpracoval žalobce v II. kategorii celkem 122 dnů a v kategorii I.B celkem 244 dnů. Uvedenému pak odpovídá i ve správním spise založený osobní list důchodového pojištění žalobce. Z potvrzení o zaměstnání ze dne 10.10.1996 vydaného zaměstnavatelem Krušnohorské strojírny, a.s. vyplývá, že u této společnosti odpracoval žalobce od dne 17.7.1972 ve funkci mistra celkem 24 roků a 77 dnů. Jak vyplývá ze žalobou napadeného rozhodnutí, údaje na evidenčním listu důchodového pojištění nepovažuje žalovaná za dostatečné, neboť nelze stanovit, kdy přesně bylo 244 dnů zaměstnání v I.B pracovní kategorii vykonáno.

Soud konstatuje, že obdobným případem se již zabýval Nejvyšší správní soud ve svém rozsudku ze dne 15.2.2012, č.j. 6 Ads 141/2011-87, www.nssoud.cz, který uvedl (odst. 25, 27, 28): „S ohledem na vývoj právní úpravy i důvody, jež vedly zákonodárce k prodloužení aplikace preferovaných kategorií až do konce roku 1992, se výklad žalované, která svůj názor opírá o faktický výkon práce v jediný den v roce, jeví Nejvyššímu správnímu soudu neudržitelným. Výhody plynoucí z § 174 zákona o sociálním zabezpečení nelze vázat na výkon práce v konkrétní den, neboť jde - jak výše vysvětleno - o nahodilou událost odvislou od organizace práce. Nadto nelze k tíži zaměstnance přičíst skutečnost, že konkrétní výkon práce není možno lokalizovat konkrétně v čase, mimo jiné i proto, že zákon ani prováděcí předpis

nestanovovaly povinnost evidence přesných dat odpracovaných směn. Stěžovatel po dlouhou dobu vykonával obtížné a zdraví škodlivé zaměstnání, které bylo z tohoto důvodu zařazeno v preferované pracovní kategorii, a zákonodárce v zákoně o zrušení pracovních kategorií zamýšlel právě tuto skupinu osob vykonávající uvedená zaměstnání po dlouhou dobu s očekáváním, že bude pro účely důchodového pojištění zvýhodněna, uchránit od nepříznivých sociálních důsledků okamžitého zrušení pracovních kategorií (viz bod 17 rozsudku výše). Jak bylo uvedeno výše (bod 14 rozsudku), účelem ustanovení § 174 a § 175 zákona o sociálním zabezpečení bylo zajistit snížení věkové hranice pro odchod do starobního důchodu i občanům, kterým k 1. 6. 1992 (tedy k datu účinnosti zákona o zrušení pracovních kategorií) chyběla krátká doba odpracovaných let k tomu, aby se na ně vztahovala příznivější úprava stran důchodového věku a výše důchodu. Tyto osoby měly možnost do konce roku 1992 získat chybějící doby a využít dřívějšího odchodu do důchodu nejen v tomto období, ale až do roku 2016. Den 31. 12. 1992 byl důvodovou zprávou k zákonu o pracovních kategoriích rovněž označen za „datum omezující zápočet doby zaměstnání (služby) získané v preferované pracovní kategorii“, jeho cílem tedy bylo omezit trvání této výhody na pracovníky, kteří již získali delší dobu takového zaměstnání... Znění § 174 zákona o sociálním zabezpečení nenasvědčuje tomu, že by pracovník musel vykonávat zaměstnání v preferované kategorii po celý rok, aby bylo možné využít dřívějšího důchodového věku dle tohoto ustanovení. Pokud by totiž stěžovatel měl vykázán v evidenčním listu důchodového pojištění celý kalendářní rok v I. kategorii (po odpracování 110 směn v podzemí), napadlo by žalovanou zkoumat, zda právě 31. 12. 1992 vykonával práci v podzemí hlubinných dolů? Stejně tak žalovaná zajisté nepostupovala v případě horníka, který vlivem rozvržení pracovní doby právě 31. 12. nefáral. ...podle názoru Nejvyššího správního soudu z pracovního zařazení a pracovní náplně vyjít pro účely splnění podmínky v § 174 odst. 2 zákona o sociálním zabezpečení za situace, kdy výklad, že by se měl zkoumat výkon práce v preferované kategorii v poslední den roku 1992, se jeví být nepřiměřeně přísný a nepřesvědčivý.“

Soud na základě shora uvedeného může konstatovat, že žalovanou nebylo zpochybněno pracovní zařazení žalobce, nebyl zpochybněn ani výkon práce zařazené v pracovní kategorii I.B v roce 1992, ale bylo shledáno jako nenaplnění podmínky trvání zaměstnání v preferované pracovní kategorii ke dni 31.12.1992, to, že nebylo prokázáno, zda žalobce byl v uvedené pracovní kategorii zařazen a práci vykonával i dne 31.12.1992. To znamená, že žalovaná vyložila ustanovení § 174 odst. 2 SocZab tak, že učinila pro naplnění v tomto ustanovení uvedené podmínky rozhodný výkon práce žalobce v jeden jediný den, a to dne 31.12.1992. Takovýto výklad je ve smyslu shora uvedeného rozhodnutí Nejvyššího správního soudu nesprávný a žalovaná tak ve svém rozhodování pochybila.

Z uvedených důvodů nepovažoval soud za nutné provést navržené důkazy výsledkem svědků či provést opakování důkazů provedených již v řízení před žalovanou, neboť by na právním hodnocení věci nemohly ničeho změnit. V dané věci se totiž jedná o nesprávný výklad právní normy.

Soud z těchto důvodů napadené rozhodnutí pro nezákonnost podle § 78 odst. 1 věta první s.ř.s. zrušil. Současně podle ust. § 78 odst. 4 s.ř.s. soud vyslovil, že se věc vrací žalované k dalšímu řízení, v němž bude podle ust. § 78 odst. 5 s.ř.s. vázána právním názorem, který vyslovil soud v tomto zrušujícím rozsudku. S ohledem na to, že stejnou nezákonností jako napadené rozhodnutí, je zatíženo i rozhodnutí první instance, a to rozhodnutí žalované ze dne 31.10.2012, č.j. 540 113 1945, přistoupil soud i k jeho zrušení podle § 78 odst. 3 s.ř.s.

Žalobce měl v projednávané věci plný úspěch, proto soud podle § 60 odst. 1 věty první s.ř.s. uložil žalované povinnost zaplatit mu do třiceti dnů od právní moci rozsudku náhradu nákladů řízení v celkové výši 5 623,- Kč, která se skládá z částky 4000,- Kč za 4 úkony právní služby po 1 000,- Kč poskytnuté právní zástupkyní Mgr. Olgou Růžičkovou [převzetí věci, podání žaloby, replika, účast u jednání dne 7.4.2014 podle § 7, § 9 odst. 2 a § 11 odst. 1 písm. a), d), g) vyhlášky Ministerstva spravedlnosti č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb, dále jen „advokátní tarif“], z částky 1200,- Kč za s tím související čtyři paušály po 300,- Kč, z částky ve výši 200,- Kč jako náhrady za promeškaný čas podle § 14 odst. 1 písm. a) advokátního tarifu v rozsahu dvou půlhodin za cestu k soudu a zpět dne 7.4.2014, cestovné z Teplic k soudu a zpět osobním automobilem Volkswagen Golf Variant r.z. „X“ v celkové výši 223,- Kč (celková vzdálenost 40 km, náhrada 3,70 Kč za 1 km, cena nafty 36,- Kč, spotřeba 6,7, 4,4, 5,2 l/km).

Poučení: Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

V Ústí nad Labem dne 7. dubna 2014

JUDr. Petr Černý, Ph.D. v.r.
samosoudce

Za správnost vyhotovení:
Iva Tovarová